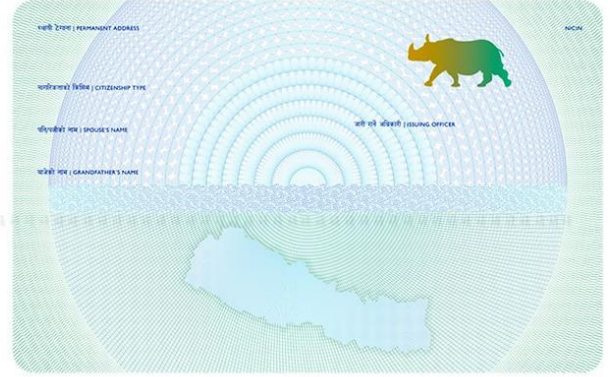

गृह मन्त्रालय
नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पाल्पा

राष्ट्रिय परिचयपत्र सम्बन्धी सामान्य जानकारी

Website: <http://daopalpa.moha.gov.np>

Email : daopalpa@gmail.com

Facebook page: <https://www.facebook.com/dao.palpa.148>

Facebook Id : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पाल्पा

Contact Number: 075-520125 / 520124

१ -राष्ट्रिय परिचयपत्र परिचय

नागरिकहरुको वैयक्तिक तथा जैविक विवरण समावेश भएको राष्ट्रिय पहिचान सहितको बायोमेट्रिक सुविधायुक्त बहुउपयोगी प्रमाणपत्रलाई राष्ट्रिय परिचय पत्र भनिन्छ । यसमा व्यक्तिको परिचय खुल्ने सूचना, बायोमेट्रिक सूचना, पृथक नम्बर, सुरक्षण चिन्हहरु र चिप रहेको हुन्छ ।

२ -राष्ट्रिय परिचय पत्रमा समावेश हुने विवरणहरु

व्यक्तिगत विवरणहरु नाम), थर, जन्म मिति, लिङ्ग, आमाबुबाको नाम, ठेगाना, नागरिकताको किसिम, पतिपत्नी नाम/, बाजेको नाम(

- औंला(वटा औंला १०) छाप-
- आखाँको नानि)Iris)
- परिचय नम्बर
- फोटो
- राष्ट्रियता
- हस्ताक्षर
- चिप्स

३ - राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण बिभाग स्थापनाको उद्देश्य

- नेपाली नागरिकको वैयक्तिक तथा जैविक विवरण सहितको परिचय खुल्ने गरी विद्युतीय प्रणालीबाट तथ्यांक तथा अभिलेख तयार गरी सुरक्षित भण्डारण व्यवस्थापन , उपयोग र नियन्त्रण गर्ने सो तथ्यांकको आधारमा राष्ट्रिय परिचय नम्बर सहितको बहुउपयोगी राष्ट्रिय परिचयपत्र उपलब्ध गराउने ,
- व्यक्तिगत घटना जस्तै जन्म , मृत्यु, बसाइसराइ, विवाह, सम्बन्ध विच्छेद आदिको दर्ता तथा अभिलेख व्यवस्थापन लगायत पञ्जिकरण सम्बन्धी काम गर्ने ,
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण सम्बन्धी काम गर्ने,
- राष्ट्रिय परिचयपत्र व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको विकास गरि नागरिकका सूचना विवरणहरु एकीकृत रुपमा राख्ने र यसलाई राज्यबाट उपलब्ध हुने सेवा सुविधामा आवद्ध गर्ने ।
- समग्रमा सुरक्षित भण्डारण ,पृथक नम्बर सहितको परिचयपत्र उत्पादनवितरण,सेवा आवद्धता / उपयोगिता,कानून र सङ्गठनको निरन्तर सुधारार्ने ।

४ -राष्ट्रिय परिचयपत्र प्राप्त गर्ने हुनुपर्ने मापदण्ड (Criteria)

- १६ वर्ष उमेर पुरा भएको
- नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र लिएको । -
- परिचयपत्र प्राप्त गर्न योग्य व्यक्तिले राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागले तोकेको निकाय वा अधिकारी समक्ष तोकिए बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्छ । निवेदन दिँदा परिचयपत्र प्राप्त गर्न चाहने व्यक्तिले वा विभागले तोकेको निकाय वा अधिकारीलाई डिजिटल तस्विर, दुवै हातका १० औंलाको रेखा सहितको डिजिटल ल्याप्चे छाप , हस्ताक्षर लगायतका व्यैक्तिक तथा जैविक विवरण उपलब्ध गराउनुपर्छ ।

५ -राष्ट्रिय परिचयपत्रको प्रयोगकर्ताको हुन ?

- नेपाली नागरिकहरू
- सेवा प्रदायक निकायहरू.
- सुरक्षा अनुसन्धान र न्यायिक निकायहरू
- कानूनले तोकेका अन्य व्यक्ति तथा संस्थाहरू

६ नेपालमा -राष्ट्रिय परिचयपत्र वितरण

शुरुमा परीक्षण स्वरूप पहिलो चरणमा :पाँचथरजिल्ला र सिंहदरबार परिसर

दोस्रो चरण (जिल्ला १५):

- झापा, संखुवासभा, सप्तरी, महोत्तरी, ललितपुर, रसुवा, चितवन, स्याङ्जा, तनहुँ, कपिलवस्तु, गुल्मी, सल्यान, जुम्ला, अछाम र कञ्चनपुर कार्यक्रम शुरु भईसकेको ।
- तेश्रो चरण बाकी सबै जिल्लाहरूमा (: नेपाल सरकार म मिति .प.२०७५को निर्णय ०३/११/ अनुसार

राष्ट्रिय परिचयपत्र व्यवस्थापन सम्बन्धमा नेपालमा भएको नीतिगत व्यवस्था

→ नेपालको संविधानको

- धारा १५ - नेपालको प्रत्येक नागरिकको परिचय खुल्ने गरी अभिलेख राखेस ।
- धारा ५१ एकीकृत -राष्ट्रिय परिचय व्यवस्थापन सूचना प्रणाली विकास गरी नागरिकका सबै प्रकारका सूचना र विवरणहरू एकीकृत रूपमा व्यवस्थापन गर्ने तथा यसलाई राज्यबाट उपलब्ध हुने सेवा सुविधा र राष्ट्रिय विकास योजनासँग आवद्ध गर्ने ।

- गृह प्रशासन सुधार मार्गचित्र २०७४ (बुँदे ८४) -
राष्ट्रिय परिचयपत्र वितरण गर्ने कार्यक्रम रहेको ।

७ राष्ट्रिय परिचयपत्रका फाईदा

व्यक्तिलाई फाईदा राज्यलाई हुने फाइदा:

कानूनी फाईदा:

- व्यक्तिको जैविक तथा वैयक्तिक विवरण प्राप्त हुने , प्रत्येक व्यक्तिलाई कर्तव्यब) ाट बाधने आधार प्राप्ति हुन्छ ।

आर्थिक फाईदा:

- आर्थिक चुहावट रोक्न र राजश्व छली र दुरुपयोग घटाउँछ ।

Government Effectiveness:

- राष्ट्रिय विकासका लागि यथार्थपरक योजना निर्माण , कार्यक्रम सञ्चालन र सुरक्षा कायम गर्न सजिलो हुने,
- समय स्रोत साधनको उच्चतम प्रयोग हुन्छ ।
- व्यक्तिको पहिचानसम्बन्धी समस्या समाधान हुने,
- प्रविधिको उपयोग,
- सेवा सुविधा सहज र छिटो प्राप्ति,
- सेवा सुविधा प्राप्त गर्न कम लागत लाग्ने
- कागजात बोकेर हिड्ने झन्झट नहुने,
- काजगात हराउने, नासिने समस्याको अन्त्य हुने,
- आफ्नो नाममा अर्को व्यक्तिले कित्ने गर्ने, सेवा सुविधा प्राप्त गर्ने जस्ता समस्याहरु नरहने,
- दोहोरो परिचय वा नक्कली परिचय बनाउने जस्ता अपराध नियन्त्रण हुने,
- नेपाल सरकारका विभिन्न निकायले विभिन्न कामका लागि जस्तै: मतदाता परिचयपत्र), सामाजिक सुरक्षा कार्ड , लाइसेन्स लगायत छुट्टाछुट्टै जारी गरेका (परिचयपत्रको सट्टा यस परिचयपत्र प्रणालीमा ती अनुमती वा परिचयपत्रका विवरण राखी एउटै कार्डलाई उपयोग गर्न सकिने,
- कोही नदोहोरिने र कोही नछुट्ने गरी स्वच्छ , निष्पक्ष, पारदर्शी किसिमले समान रूपमा सेवाको वितरण गरी सुशासनको प्रत्याभूती दिलाउन सहयोग पुग्ने,
- सेवाग्राहीको पहिचानमा सरलता हुन गई सेवा प्रवाहलाई मर्यादित र जिम्मेवार बनाउन सघाउने,

राजनीतिक फाईदा:

→ तथ्याङ्कको दुरुपयोग हुन नदिई स्रोतसाधनको उचित ठाउँमा उच्चतम प्रयोग भई जनता र सरकारबीच सुमधुर सम्बन्ध कायम गराउन सघाउने ।

Use of Advanced Technology:

→ आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी विवरण प्राप्त गर्ने , Authenticate गर्ने र सेवा प्रवाह गर्दा संगठनहरूले छोटो छरितो सेवा प्रवाह गर्न सक्दछन् ।

राष्ट्रिय परिचयपत्र कहाँबाट वितरण गरिन्छ?

संकलन गरेको विवरणको आधारमा सिंहदरबारमा रहेको राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागबाट राष्ट्रिय परिचयपत्र तयार गरी प्रत्येक जिल्लामा , जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूबाट वा राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागले तोकेको स्थानबाट वितरण गरिन्छ ।

- राष्ट्रिय परिचयपत्रको सन्दर्भमा जैविक पहिचान भन्नाले व्यक्तिको फोटो र दश औंलाको छाप (finger Print) भन्ने बुझिन्छ । वैयक्तिक पहिचान अन्तर्गत व्यक्तिको नाम, थर, ठेगाना, उमेर, लिंग तथा त्यस्तै अन्य व्यक्तिगत विवरणहरू पर्दछन् ।
- राष्ट्रिय परिचयपत्रको पृष्ठ भागमा राखिएको तथ्यांक सुरक्षित राख्ने विधुतिय साधन चिप्स हो । चिप्समा विभिन्न प्रकृतिका विवरण र तथ्यांकलाई पर्याप्त परिमाणमा संग्रह गरेर राख्न मिल्छ । यसमा राष्ट्रिय परिचयपत्रसँग सम्बन्धित विवरणको अतिरिक्त अन्य विवरणहरू जस्तै PAN, सवारी चालक अनुमतिपत्र (Driving license), गरीब परिचयपत्र सेमत राख्न सकिन्छ ।

नागरिकता नभएको व्यक्तिले कसरी परिचयपत्र पाउँदछन्?

हाललाई नागरिकताको प्रमाणपत्र लिएर सोही आधारमा मात्र राष्ट्रिय परिचयपत्र प्राप्त गर्ने व्यवस्था छ ।

राष्ट्रिय परिचय नम्बर भनेको के हो?

प्रत्येक व्यक्तिको पहिचानलाई सजिलोसंग प्रस्तुत गर्न प्रयोग गरिएको सांकेतिक नम्बरलाई राष्ट्रिय परिचय नम्बर भनिन्छ । प्रत्येक व्यक्तिलाई फरकफरक रूपमा उपलब्ध गराइएको सांकेतिक अंक-राष्ट्रिय परिचयपत्रमा राखिएको हुन्छ जसलाई Individual Unique Number पनि भनिन्छ ।

राष्ट्रिय परिचयपत्र वितरणमा कुन कुन निकायको कस्तो भूमिका रहन्छ?

राष्ट्रिय परिचयपत्रका लागि आवश्यक पर्ने विवरण संकलन गरी विभागमा पठाउने र विभागमा प्रशोधन भई निर्मित राष्ट्रिय परिचयपत्र वितरण गर्ने काम जिल्ला प्रशासन कार्यालयले तथा स्थानीय तहबाट गरिन्छ । राष्ट्रिय परिचयपत्रका लागि सिफारिश गर्ने तथा व्यक्तिगत घटना विवरणहरू (जन्म), मृत्यु, बसाइसराइ, विवाह, सम्बन्ध विच्छेद आदि दर्ता गरी सो को विवरण विभागमा उपलब्ध (गराउने कार्य स्थानीय तहबाट गरिन्छ । अन्य विभिन्न निकायले समेत यस कार्यमा सहयोग गर्न सक्दछन् ।

राष्ट्रिय परिचयपत्र लागु भएपछि नागरिकता प्रमाण पत्रको प्रयोग कसरी गरिन्छ

नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्र तथा राष्ट्रिय परिचयपत्र व्यवस्थापन सूचना प्रणाली दुवै संवैधानिक व्यवस्था भएकोले प्रचलित कानून अनुसार दुवैको उपयोग हुन्छ । हाल कानून अनुसार जारी गरिएका पहिचान कार्डहरू सम्बन्धित कानून अनुसार प्रयोग तथा उपयोग हुन सक्दछन् ।

अन्त्यमा

बहुउपयोगी तथा प्रविधियुक्त राष्ट्रिय परिचय व्यवस्थापन सूचना प्रणाली स्थापना र विकास गर्ने नेपाल सरकारको दिर्घकालिन सोच रहेको छ । जसको माध्यमबाट प्रविधिमैत्री , सुशासित र सुदृढ सेवा प्रवाहमा नेपालको सान , बहुउपयोगी राष्ट्रिय परिचयपत्र हाम्रो पहिचान हुनेछ । यसबाट गुणस्तरीय सार्वजनिक सेवा तथा शान्ति , सुरक्षा र सुशासन प्रवर्द्धन गर्दै आधुनिक सूचना प्रविधिमा आधारित राष्ट्रिय परिचय व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको अवलम्बन गरी समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली अभियानमा सहयोग पुग्दछ ।

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय पाल्पा

Website: <http://daopalpa.moha.gov.np>

Email : daopalpa@gmail.com

Facebook page: <https://www.facebook.com/dao.palpa.148>

Facebook Id : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पाल्पा

Contact Number: 075-520125 / 520124